

עין משפט
נר מצוה

עו א ב ג ד מיי פ"ח
מהל' עבודת כוכבים
הלכה ג ד סמג לאוין מה
טוש"ע י"ד סי' קמה סעיף
:ו

עַה הַ מִּי שֶׁ הָלַךְ
 מוֹשֶׁעַ שֶׁ שָׁעִי אֶל:
 עַמִּי וְ מִי שֶׁ שָׁמַג שֶׁ
 מוֹשֶׁעַ שֶׁ שָׁעִי וְ:
 פֶּה זֶה מִי שֶׁ שָׁמַג שֶׁ
 מוֹשֶׁעַ יִדֵּי קִי קַמַּב
 שָׁעִי יִבִּי:

רבינו חננאל

מתני' שלש אשורות הן
ששנוטו מתחלה
אילן עברות כוכביו הן
גידעו ופסילו
כמן יוסף וגידור לשון
עברות כוכביו והחליף
אמירין ונצרים נוטל מה
שהחליף האמירים
והנצרים ושאר האילן
מותר. העניני תחתיה
עברות כוכביו ונטל
האילן מותר: אמרי דבי
ר' ינאי אפילו ונטל
הורכבי כנפול של אילן.
כי נוטל מה שהחליף
שור דמי ושאר האילן
מותר: אמר שמואל
השטחיות לאילין וסופתן
אסורה. ומקשני עליה
והאנן גידעו ופסילו (ז)
וז' ופרקי שמואל מתני'
רבנן אלא דאמר רבי
יוסי ברי' יהודה דאמר בבי
אילן גזנת אילן מותר
וגידעו אסור. ומתקני'
עליה רב יוסף ממא דכי
האילן רבנן ורבי יוסי דכא
יהודה רבנן ורבי יוסי דמא
(ז) פליגי פליגי אילן
(ח) דרבנן סברי עיקר אילן
אסור ודכתיב ואשחיתו

שתרפן באש. וכשהש
 שודות מכלה את הכל.
 ור' יוסי ערק אצל
 מותר דביתם ואשריהם
 נזקתם. גידוע אסור אבל
 וזיקק מותר. אבל
 החוטפת דברי ירחל
 אצל ה' כי תמנע את אסור
 הכי דהא לא אמר רב
 ואשריהם שתרפן באש
 אלא באילן שנטעו
 מחמתן סקן אבל נטע
 ולבסוף עבדו לא אפי'
 ירבנן לר' יוסי ב' יתירה
 דר' יוסי ב' יתירה
 לרבנן. ומקטני א"י יהיה
 מהני דקתי גידוע ופסלו
 מאן קתני ליה א"י יוסי
 ב' יתירה דהא אמר ע"י
 אילן שרי את שתרפן
 אסור. אי רבנן למא לא
 גידוע ופסלו. אפילו בלא
 גידוע ופסלו האילן עצמו
 אסור בלא שכן תרפן
 אסירא. דהא אמרת
 בתרפנות כולי עלמא לא
 פליגי דאמראי. ופרקין א'
 בעית תמא מותר' רבנן
 א"י א"י א"י א"י א"י א"י

בסבבם אבלי גידעו ופסלו
גלי דעתיה דבתוספת
שיוסיך להוואי ניחא ליה
לעברדו בשאר אילן לא
ניחא ליה חלקך העיקר
שרי תוספת אסירי:
אביעת תמיא מנני ר' יוסי
בר' יהודה וגידעו
ופסלו אצטריכא ליה מהו
הימנא כיון גדרעו ופסלו
כאלו מתחלה נטעו לכל
ועיקר נמי ליחס. קמ"ל
דאינו אסור אלא מה
שהחליף: **מנני** איזוהי
אברה כל שתחתיה
עשרה כוכבים ר' שמעון

בכמים כל שתחתיה עבודת
בביתא הלכתא כשמואל:

מח.

גדרען ופסלן אין א גרען ופסלן א. מיט הא דלל משני גרען ופסלן אע"פ שלל השמחיה אע"פ שלל גרען דעמשי לעיל (דק מז): גבי בית * ואין לפרש משום דשמואל לא ליה הך שנויא משום דקא פליג עליה דרב ואמר דבית הוי דמחבור ונעלי נמי ליכא למימר לשמואל בנה אע"פ

הן "אילן" שנמטעו יכבים הרי זו אסורה ודעת כוכבים והחליף מיד תחתיה עבודת מותרת: **גמ'** אמרי יד והרכיב בגופו של יתן אלא כי איתמר איתמר ידאף על גב של אילן כי נטל מה ודתימא כיון דהברך באילן שנמטעו מתחלה קמ"ל אמר שמואל פתיה אסורה מתיב גלו לעבודת כוכבים חליף גידעו ופיסלו אין אמר לך שמואל הא דאמר רבבי יוסי בר שנטעו ולבסוף עבדו שמי ממאי דרבי יוסי וספת פליגי דלמא אסור ובעיקרו פליגי בר עיקרו נמי אסור פון באש ורבנן סברי ואשיריהם תגדעון אסור ועיקרו שרי הוי סוף עבדו וכי תימא

אִיפֹךְ רַבֵּנן לְדַבְּרִי
 יוֹסִי בַר יְהוּדָה לְרַבֵּנן אִם כֵּן גִּידְעוּ וּפִסְלוּ מֵאֵן קִתְּנִי
 יוֹסִי בַר יְהוּדָה אִי רַבֵּנן בְּלֹא גִידְעוּ וּפִסְלוּ נְמִי תוֹסַפֶּת
 יְהוּדָה עֵיקַר אֵילָן נְמִי אֶסּוּר אִי בְעֵית אֵימָא רַבֵּנן וְאִי
 בְּבַר יְהוּדָה אִי בְעֵית אֵימָא רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה כִּי
 בְּלֹא גִידְעוּ וּפִסְלוּ עֵיקַר אֵילָן אֶסּוּר בְּסִתְּמָא אֲבָל
 דְּבִתּוֹסַפֶּת גִּיחָא לִיה בְּעֵיקַר אֵילָן לֹא גִיחָא לִיה
 עֵין וּפִסְלוּ אֵיצְטְרִיבָא לִיה ס"ד אֲמִינָא כִּיּוֹן דְּעַבְדַּ לִּיה
 לֵילָן נְמִי לִיתְסַר קִמְשַׁמַּע לָן: **מִתְנִי'** אִיזוּ אִשְׁרֵה כֹּל
 כִּבְשִׁים ר"ש אֹמֵר וְכֹל שְׁעוּבִדִּין אוֹתָהּ וּמַעֲשֵׂה בְצִידִין
 וּמִצְאֹן תַּחְתִּיו גַּל אִמֵּר לָהֶן ר"ש בְּדָקוּ אֶת הַגֵּל הַזֶּה
 אִמֵּר לָהֶן הוּאִיל וּלְצוּרָה הֵן עוּבְדִין נִתִּיר (ב) לָהֶן אֶת
 הַזֶּה וְהָא אֵנן שְׁלֹשׁ אִשְׁרוֹת תֵּנן ה"ק שְׁתִּים (ג) לְדַבְּרִי הַכֹּל
 רַבֵּנן אִיזוּ הִיא אִשְׁרֵה שֶׁנִּחְלָקוּ בָּהּ ר"ש וְחַכְמִים כֹּל
 כִּבְשִׁים ר"ש אֹמֵר כֹּל שְׁעוּבִדִּים אוֹתָהּ (ד) אִיזוּ הִיא אִשְׁרֵה
 מִרְיָם יוֹשְׁבִין תַּחְתֶּיהָ וְאֵין טוּעְמִין מִפִּירוֹתֶיהָ וּשְׁמוּאֵל
 תַּמְרֵי לְבִי נִצְרָפִי אֶסּוּר דְּרַמִּי כִּי שִׁכְרָא וְשִׁתִּי
 אֲמִימֹר אֲמָרוּ לִי סְבִי דְּפּוּמְבָרִיתָא וְהִלְכְתָּא כְּשִׁמּוּאֵל:
 מִתְנִי'

תשרפון באש דמשמע לשון רבים נפקא ליה תרשיהו ורזנן ילפי
עבודת כוכבים קודמין לכיבוש ארץ ישראל ורזנן נפקא להו
ככל אסור: גידעו. דמתני' דמשמע דכי לא גידעו שרי מאן קתני
מרינן תוספתו אסור אי רמי יוסי עיקר אינן נמי אסור. ומתני'
אימא דרבי כו'. ולעולם דרבינא דברי הכל: לא יוציאתי אימא ר' יוחנן
ומו לא לא קשיא כי קאמר ר' יוסי עיקר אינן אסור בסתמא כו':
וזהו ה"א אשרה כו'. בגמרא פריך והא אנו ג' אשרות תנן: כל
כוכבים שתחמיו האין מותר: גמ' והא אנו ג' הן תנן. ל"ל
: שנים דברי הכל. שהרי אינן עמזו עבודת כוכבים: איזוהי
תלמודא דפליגי בה אמוראי איזו היא אשרה אינן שלא הוזכר
יון מפירותיה. ודאי פלגי לה: כי נאריה שם עבודת כוכבים שלש:
מתני'

שלוש אשדות הן. שתיים דברי הכל ואחת מחלוקת ר"ש ורבנן ואיזו היא מחלוקת ר"ש ורבנן? תמרי נהוויין לשיכרא דבי ניצרפי ושתי ליה ביום אידם. אמר אמימר אמרו לי סבי דפ

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מִתְנִי' הִי וְ אִסּוּרָה. עד שיבטלנה העובד כוכבים: **גידעו.**
העובד כוכבים או **ישראל לעבודת כוכבים** ללורך עבודת כוכבים לעבוד
הגדולין שיגדלו **זו** מעתה **והוא** כבר **היה** נטוע **כשצא** **ישראל** **ליהנות**
ממנו: **נטוע** **מה** **שחתלו** (א) **ווארפו** **דקין** **אשרה** **ועיקרו** **מותר** **בזהנה:**
גב' והוא **שהצריך** (א) **בנפול.**

ממאותה הצרכה והרכבה היו חליפותיו
הה"ל הק גדולין הנוטעין מתחלה
לכך דאי לאו הכי אפילו חידוש לא
ומיתסר: גידעו סקן. משום מעשה
שפורתא סיני צעלמא להיירא מיתסר:
לענין ציטוול איסור. ולא ענין
דבי ר' ינאי והוא שהחליף
אילן והאגן גידעו ופיסל
דברי ינאי לענין ביטוי
דהכריך והרכיב בגופו
שהחליף שפיר דמי דמי
והרכיב בגופו של איל
דמי וליתסר כולה
המשתחוה לאילן ת
רבי אלעזר גידעו ופי
והחליף נוטל מה שה
לא גידעו ופיסלו לא
מני רבנן היא ושמואי
יהודה דאמר אילן
אסור מתקין לה רב
בר יהודה ורבנן ב
תוספת לדברי הכל
דברי יוסי בר יהודה
דכתיב ויאשריהם תע
עיקר אילן שרי דבה
איהו אילן שגידעו
אומר אילן שננטעו ו

הא דלא מתרצינן
יוסי בר יהודה ודרכי
לה לא רבנן ולא רבי
אסורה אי רבי יוסי ב
בעית אימא רבי יוס
קאמר רבי יוסי בר יר
גידעו ופיסלו גלי אדר
איבעית אימא רבנן ג
מעשה בגופיה עיקר
שיש תחתיה עבודת
באילן שהיו עובדין או
ובדקוהו ומצאו בו צו
האילן: **גמ'** איזה אש
ואחת מחלוקת דר"ש
שיש תחתיה עבודת כ
סתם אמר רב כל ש
אמר אפילו אמרי ד
ליה ביום אידם אמר

הלכן אפי' תרוא' דרבי יוסי דתרל"ט ואימא רבי יוסי מואשריהם
הימירא מואשריהם תגדעון ור' יוסי הוא מיבעיא ליה לגדיו
מאבד תאבדון ודביס יב' וכן כולה תרל"ט: אם כן. דמוספתו דבר
למה: ה"ג אי רבנן ל"ל גידעו ופיסלו בלא גידעו ופיסלו נמי הא
תנא מה מעשה להחליף ומו לא הלא על כרחך דשמואל תנא: איבעיה
יוסי. ודקשיא לך האמר עיקר אילן אסור ומתנימין קמני שחללי
עיקרו נמי ליפסר. הואיל ונעשה מעשה בגופו קמ"ל: **ביתני**
שעבודין אוסר. את האילן עצמו אכל אם עובדין את עבודת
למיהדר ואזו היא ועוד התם תני תלת והכא תני חד
אשרה ססס. לאו אתירוא' דמתני' קאי אלא מילתא בצפי נפשא קאמרי
לנו שהיא אשרה בצאץ סימן ניכר אם היא אתירוא' אם לאו: ואין

מסורת הש"ס

(א) [לעיל מה : מו.] (ב) [לעיל
מה : (ג) [תוספ' פ"א ה"ד]
עירובין עט : (ד) בס"א נוסף
חליפתו,

יה אור השלם

וַיִּתְּנֵם אֶת מִזְבְּחָם
וּשְׁפָרָתָם אֶת מִצְבֵּתָם
וְאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ
כִּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּגְדְּעוּן
וְאִבַּדְתֶּם אֶת שְׁמֵם מִן
הַמָּקוֹם הַזֶּה:

דברים יב ג
2. כִּי אִם כֹּה
תַעֲשׂוּ לָהֶם מִזְבְּחֹתֵיהֶם
תִּתְּצוּ וּמִצְבָּתָם תִּשְׁבְּרוּ
וְאֲשִׁירֵיהֶם תִּגְדְּעוּ
וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן כְּאֲשֶׁר:
דברים ז ה

גליון הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

שגידועו. מה שהחליף
אחרי כן, דקאמר תגדעון
מכלל דעיקרו עוזב בקרקע
ויהנה ממנו (לעיל חה:).

(א) וְלֹא יִהְיֶה גִּדְעוֹ וּפְסָלוֹ חֵין לֹא גִדְעוּ וּפְסָלוֹ לֹא וּפְרִיק כּו'. (ב) מַדְבְּרֵי רִבְעוֹ וְלֹא אֵלּוֹ נִרְאֶה לְהַדִּיא דֹה' לוֹ גִּי' אַחֲרֵת בְּכָאן דְּלִפּוּס אַחֲקָפֹא דְרַב אֲשֵׁי מַפְסִינָן פְּלוּגְמַח דְּרִיב' וּרְבָנָן וְהִוּוּ דְּאִמְרִינָן אִיפּוּךְ רְבָנָן וְלֹא כִפְרָש' וְדו"ק.